

Anayasa Mahkemesi Kararı E: 2022/61 K: 2022/101 – 492 Sayılı Harçlar Kanunu

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından: Esas Sayısı :
2022/61 Karar Sayısı: 2022/101 Karar Tarihi: 8/9/2022
İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Küçükçekmece 5. Asliye H...

Anayasa Mahkemesi Kararı E: 2022/61 K: 2022/101 – 492 Sayılı Harçlar Kanunu

Tarih: 7 Ekim 2022

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2022/61

Karar Sayısı: 2022/101

Karar Tarihi: 8/9/2022

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Küçükçekmece 5. Asliye Hukuk Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 2/7/1964 tarihli ve [492 sayılı Harçlar Kanunu](#)'nun;

A. 28. maddesinin birinci fıkrasının 23/7/2010 tarihli ve [6009 sayılı Kanun](#)'un 18. maddesiyle değiştirilen (a) bendinin,

B. 32. maddesinin birinci cümlesinin,

“davalısı harçtan muaf olun davalar” yönünden Anayasa'nın 2., 5., 35. ve 36. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine karar verilmesi talebidir.

OLAY: Kamulaştırmaz el atma nedeniyle açılan tazminat davasında İtiraz konusu kuralların “davalısı harçtan muaf olan davalar” yönünden Anayasa’ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptalleri için başvurmuştur.

I İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKÜMLERİ

Kanun’un İtiraz konusu kuralların da yer aldığı;

1. 28. maddesi şöyledir:

“Nispi harçlarda ödeme zamanı:

Madde 28- (1) sayılı tarifede yazılı nispi harçlar aşağıdaki zamanlarda ödenir:

a) (Değişik: 23,7/2010-6009/18 md) Karar ve ilam harcı.

Karar ve ilam harçlarının dörtte biri peşin, geri kalanı kararın tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir. Şu kadar ki, ölüm ve cismani zarar sebebiyle ayıltın maddi ve manevi tazminat davalarında peşin alınan haran oranı yirmide bir olarak uygulanır. Bakiye karar ve ilam harcının Ödenmemiş olması, hükmün tebliğe çıkarılmasına, takibe konulmasına ve kanun yollarına başvurulmasına engel teşkil etmez.

b) İcra Tahsil Harcı,

İcra takiplerinde Tahsil Harcı alacağın ödenmesi sırasında, ödeme yapılmayan hallerde harç alacağının doğması tarihinden itibaren 15 gün içinde ödenir.

Harç alacağı icranın yerine getirilmesiyle doğar.

Kanunun değeri üzerinden alınacak İflas Harçlarında da bu bent hükümleri uygulanır.

c) Depozito, defter tutma ve miras İşlerine ait harçlar,

(1) Sayılı tarifenin (D) bölümümlü yazılı depozito defter tutma ve miras işlerine ait harçlar işin sonundan itibaren 15

gün içinde ödenir.”

2. 32. maddesi şöyledir.

“Harcı ödenmeyen işlemler:

Madde 32- Yargı işlemlerinden alınacak harçlar ödenmedikçe müteakip işlemler yapılmaz. Ancak ilgilisi tarafından ödenmeyen harçları diğer taraf öderse İşleme devam olunmakla beraber bu para muhakeme neticesinde ayrıca bir isteğe hacet kalmaksızın hükümde nazara alınır.

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Engin YILDIRIM, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ, İrfan FİDAN ve Kenan YAŞAR'ın katılımlarıyla 12/5/2022 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında öncelikle uygulanacak kural sorunu görüşülmüştür.

2. Anayasa'nın 152. ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddelerine göre bir davaya bakmakta olan mahkeme, bu dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi hâlinde veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda bu hükümlerin iptalleri için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak anılan maddeler uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması, iptali talep edilen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak kural ise bakılmakta olan davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan kurallardır.

3. İtiraz yoluna başvuran Mahkeme 492 sayılı Kanun'un 28. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile 32. maddesinin birinci cümlesinin "*davalısı harçtan muaf olan davalar*" yönünden iptallerini talep etmiştir.

4. Anılan Kanun'un 28. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin ikinci cümlesi ölüm ve cismani zarar sebebiyle açılan maddi ve manevi tazminat davalarında peşin alınacak karar ve ilam harcının oranını düzenlemektedir. Bakılan davanın konusu ise kamulaştırmaz el atma nedenine dayanan tazminat talebine ilişkindir. Bu itibarla anılan cümlenin bakılan davada uygulanma imkânı bulunmamaktadır.

5. Öte yandan anılan bendin üçüncü cümlesinde bakiye karar ve ilam harcının ödenmemiş olmasının hükmün tebliğe çıkarılmasına, takibe konulmasına ve kanun yollarına başvurulmasına engel teşkil etmeyeceği hükme bağlanmıştır. Bakılan davada bakiye karar ve ilam harcının ödenmemesinden kaynaklanan ve çözülmesi gereken bir hukuki sorun mevcut değildir. Yargıtay tarafından verilen bozma kararına uyulmasına karar verdikten sonra itiraz yoluna başvuran Mahkemenin bakmakta olduğu davada, bakiye karar ve ilam harcının ödenmemesinin hangi işlemlerin yapılmasına engel olmadığını düzenleyen anılan cümlenin de uygulanma imkânı bulunmamaktadır.

6. Açıklanan nedenlerle 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun;

A. 28. maddesinin birinci fıkrasının 23/7/2010 tarihli ve 6009 sayılı Kanun'un 18. maddesiyle değiştirilen (a) bendinin;

1. İkinci ve üçüncü cümlelerinin "*davalısı harçtan muaf olan davalar*" yönünden itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma imkânı bulunmadığından bu cümlelere ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE,

2. Birinci cümlesinin "*davalısı harçtan muaf olan davalar*"

yönünden esasının incelenmesine,

B. 32. maddesinin birinci cümlesinin "*davalısı harçtan muaf olan davalar*" yönünden esasının incelenmesine,

OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

...

[Tamamı İçin Tıklayınız](#)